

De financiële afspraken beschermd wonen regio Gooi en Vechtstreek

'Gemeenschappelijke regeling is als trouwen in gemeenschap van goederen'

De gemeenten in Gooi en Vechtstreek werken in een Gemeenschappelijke Regeling samen aan de transitie beschermd wonen. De gemeenten delen de kosten en het financiële risico naar rato van het inwonertal. Alle middelen zitten in één pot. Dat vergemakkelijkt het integraal werken.

Regionale samenwerking is in Gooi en Vechtstreek gesneden koek. De regio maakt deel uit van Noord-Holland, maar staat geografisch een beetje apart. Grote verschillen in gemeentegrootte zijn er niet. Zo kijken de acht gemeenten in Gooi en Vechtstreek als vanzelf naar elkaar om sterker te staan in de uitvoering van taken, vertelt (inmiddels voormalig) programma-coördinator Jordy van Slooten.

In de regio was er al een gemeenschappelijke regeling voor taken zoals de GGD, de jeugdgezondheidszorg en de inzameling van huishoudelijk afval. In 2017 besloten de gemeenten om alle centrumgemeentetaken onder de GR te brengen: de openbare-GGZ, de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, en maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De regio doet de beleidsuitvoering, inkoop en contractbeheer. 'Bij samenwerken speelt altijd de vraag wie wat doet, en hoe het wordt bestuurd. Wij hebben

gezegd: we hebben al een GR, laten we het onderbrengen in de constructie die er al is,' zegt Van Slooten.

Integraal

Wat onderscheidt deze samenwerking van andere samenwerkingsvormen? Alle centrumgemeente-middelen zijn samengevoegd in één budget. Dat wil zeggen: de middelen voor vrouwenopvang, maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Het budget wordt aangevuld met een bijdrage van de regiogemeenten naar rato van het inwonertal. 'Zo kunnen we beleidsmatig en financieel integraal werken. Voor de opvang van bijvoorbeeld dak- en thuislozen is veel geld nodig, maar we willen ook middelen vrijmaken om te investeren in preventie. Uit het integrale budget is daarom geld vrijgemaakt voor een preventie-agenda. Daarin zijn ook de algemene preventieve taken meegenomen die al eerder werden

gedaan door de GGD, Jellinek en de centrumgemeente op het gebied van gezonde voeding, roken, alcohol en drugs. Elke gemeente heeft binnen het beleid ruimte om te investeren. Ze zijn er gezamenlijk verantwoordelijk voor dat we uitkomen met het geld.' Geld dat overblijft, wordt in een bestemmingsreserve gestort die maximaal € 2 miljoen kan bedragen. Wat daar bovenop zou overblijven, wordt teruggestort.

Lokale voorzieningen

Zit er in de samenwerkingsafspraken voldoende prikkel voor gemeenten om mensen met een psychische of sociale kwetsbaarheid in de wijk te ondersteunen? Van Slooten denkt van wel. 'Het geld in de pot is van alle gemeenten die er allemaal belang bij hebben om niet te worden geconfronteerd met een tekort. Als blijkt dat er straks meer lokaal gebeurt dan regionaal, dan gaat er minder geld naar de regio.' De gemeenten zijn in gesprek over het basisniveau van voorzieningen dat er in elke gemeente moet zijn. 'Maar', zegt Van Slooten, 'lokale voorzieningen sluiten aan bij de couleur locale. Het is de kracht van een gemeente om de inwoners en de organisaties te kennen en mensen op maat te ondersteunen. Dat moet je niet op een hoger schaalniveau willen besluiten.' De regiogemeenten zijn het erover eens dat ze alles in het werk stellen om zware zorg te vermijden. 'In situaties die actie vergen moet de gemeente ingrijpen. Als iemand uit huis dreigt te worden gezet bijvoorbeeld.' Van Slooten is ervan overtuigd dat de gemeenten elkaar serieus nemen en dat ze zoveel mogelijk zelf oplossen. 'Maar we voeren wel het gesprek wat je het beste zelf kunt doen, en wat goedkoper en beter is om regionaal te beleggen. Zo lang je het goede gesprek blijft voeren, kom je er wel.'

Financiële afspraken

Besluiten over wat regionaal en wat lokaal wordt uitgevoerd wordt binnen de regio uitgedrukt. De

portefeuillehouders en uiteindelijk de gemeenteraden zijn daarvoor verantwoordelijk. Beleidsafspraken worden omgezet in tweejarige uitvoeringsprogramma's. 'Dan hou je de urgentie erin, en dat dwingt ons om steeds opnieuw het gesprek aan te gaan over doelen en prioriteiten.' Voor de langere termijn is een meerjarenbeleidsplan gemaakt. Alle financiële afspraken vloeien voort uit de juridische constructie van een gemeenschappelijke regeling. Die bepaalt dat vooraf wordt begroot hoeveel geld er wordt uitgegeven en waaraan het wordt uitgegeven. Het lijkt op 'getrouwd zijn in gemeenschap van goederen', zegt Van Slooten. 'Het is in voor- en tegenspoed, als je meedoet ga je ervoor.'

De inkoop wordt gedaan door de afdeling Inkoop en Contractbeheer waarvan de beleidsmatige accounthouder en de projectleider sturen op de kwaliteit, en monitoren of het aanbod aansluit bij de vraag. De toegang is lokaal geregeld. 'Het contact met de inwoners en het gesprek over welke hulp noodzakelijk is, doet de gemeente. Die is volgens ons beter in staat te beoordelen wat een inwoner nodig heeft.' Leidt de regionale aanpak in Gooi en Vechtstreek al tot meer uitstroom uit beschermd wonen? Bij beschermd wonen ziet Van Slooten dat effect nog niet. De eerste projecten lopen, zo wordt er gewerkt aan het creëren van tussenvormen. 'Er loopt veel, maar het heeft tijd nodig, de transitie kan wel vijftien jaar duren.'

Kenmerken financiële afspraken

- Gemeenschappelijke regeling
- Vooraf begroten
- Eén integraal budget
- Voor- en nadeel verrekenen naar rato van het aantal inwoners
- Bestemmingsreserve van maximaal € 2 miljoen
- Beleidsprogramma's van 1,5 tot 2 jaar